

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 52. Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 27 December 1857. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. XI årgången

Öfversigt.

Under sednare hälften af detta år har hela världens uppmärksamhet öfverträdesvis varit riktad mot Asien och mot de hårda strider, som der utkämpats mellan Engelsmän och Hinduer

Vi ha om dessa redan förut meddelat temligen utförliga berättelser och vilja därför här blott tillägga hvad man sedan näst haft att meddela från ifrågavarande krigsteater.

Hufvudsumman af detta är att Engelsmännens ställning numera blifvit till den grad förbättrad, att de anses snart böra blifva herrar öfver upproret.

I hela Bengalen finnas, med undantag af 73:dje regementet och Shekawattelbataljonen, inga trupper, som kunna göra uppror.

Skatterna betalas der åter ordentligt — också ett tecken till lugnets återvändande.

Rebellerna ha börjat draga sig norrut och man har ännu en och annan hård dust med dem. Engelsmännen hafva härvid lika pålitliga som tappra hjälpare i de krigiska Ghurkas och Sikherna, hvilka alla hysa ett djupt förakt för Sipojerna.

Ghurkas, ett småväxt folk af i allmänhet fem fots höjd, äro för Hinduerna en verklig skräck och dessa kunna inot dem aldrig rätt hålla stånd, särdeles när de förra med sina favoritvapen, de krokiga skarpslipade knifvarne, rusa in i deras leder.

Från Kalkutta skrives nyligen om en hffär, dervid Sipojerna just genom nyssnämde motståndare återigen lidit ett nederlag.

Öfverste Wroughton, som med 1500 Ghurkas och tvenne kanoner befann sig på marsch mot Audhs östra gräns, stötte derunder på en fiendtlig skara om circa 5000 man med kanoner. Dessa öppnade en liflig eld mot sina motståndare; men när Ghurkas en stund uthärdat denna, störtade de sig med sina knifvar på Si-

pojerna och hade inom tio minuter tillfogat dessa en förlust af 700 döde och fyra kanoner.

Men Engelsmännen ha äfven från hemlandet fått en aktningssjudande förstärkning i de skottska högländare som nyligen anländt till Indien och hvilkas utseende gjort ett utomordentligt intryck på Sipojerna.

Emellertid torde väl ännu lång tid åtgå innan lugnet i de Ostindiska besittningarne blir fullkomligt återställt; men när detta en gång skett, kan man vara förvissad om att Engelsmännen nog skola vidtaga sådana åtgärder, att det sedan ej så lätt blir stördt igen. Man har allvarligt börjat fordra att dessa viktiga länder, med sina 130 eller 140 millioner själar, ej längre skola lyda under en flock krämare, eller det s. k. "Engelska Ostindiska Kompagniet", samt att man der framdeles skall genom vidsträckta jernvägsanläggningar åstadkomma en närmare förbindelse än hittills mellan det vidsträckta rikets olika delar, hvarförutan det svårligen låter sig göra, att med tillbörlig kraft kunna sammanhålla det hela.

Medan Engelsmännen ännu ha fullt upp att göra med sina Hinduer, öppnas för dem snart ett nytt fält för ansträngningar och bragder, nemligen i Kina, der den stormodige guvernören Yeh länge nog retat deras och äfven andra Europeers tålmod.

Flera Londoner-blad berätta nemligen att några tusen man soldater och matrosar skola angripa och besätta staden Kanton samt derigenom bereda sig fri kommunikation med Peking och dess hof. Alla viktigare försvarspunkter skola der efter intagas, men icke blott för tillfället utan till en varaktig hesittning för framtiden.

Komma sedan äfven Fransmän och Ryssar och blanda sig i leken, hviket är icke blott möjligt, utan till och med ganska

troligt, så torde det "himmelska" rikets invånare snart få maka åt sig något.

Vände vi härifrån blicken till länderna på gränsen af Asien och Europa, finna vi att man äfven der har sina allvarsamma stunder.

Turkiets regering tyckes aldrig rätt kunna reda den trassliga härfvan uppe i Donau-furstendömena, och äfven med den ryska gränseregleringen går det helt smått framåt.

Emellertid fortfar Ryssland med sitt eröfringskrig mot Tscherkesserna, hvilka i sin nödställda belägenhet nu sägas ha för afsigt att, vid öppnandet af Pariskonferenserna, anhålla om de auropeiska regeringarnas mellankomst i och för upprätthållandet af deras oberoende.

Men medan de världsliga makterna sålunda stå med draget svärd, eller åtminstone med handen på svärdet, mot hvarandra, hvilat ej heller den andliga makten, och "ecclesia militans" gör dagligen nya eröfringar. Så ser man nu påfvedömet med flygande fanor och klingande spel draga in i österrikiska staterna, och till och med i Belgien söka presterna hålla sin breda hand mot ljuset och friheten.

Under sådana omständigheter är det lika förvånande som glädjande, att från den lilla fristaten Montenegro, på sjelfva gränsen af Ryssland och Turkiet, inhemta, att klereciets gods derstädes genom ett senatsdekret blifvit indragna, så att presterna hädanefter skola få sin allöning ur statskassan. Ett i sanning vackert steg framåt i striden mot prestadömet.

Men på hvad punkt befinner man sig väl i Frankrike — denna frihetens vagn Berangers och Rouget De Lisles hemland?

Jo, man har der en faderlig kejsare, som allvarligt håller tummen på ögat på sina barn och framförallt vill, att dessa ej skola vara alltför högljudda. Skrika de därför genom sina tidningsorganer något

SÖNDAGSMAGASIN

Engelska truppernas

ning för öfverfarten till Indien.

högre än vanligt, tillstoppas munnen på dessa sednare, och sålunda har helt nyligen tidningen "La Presse" blifvit indragen på tvenne månader och "Courrier de Paris" fått befallning att upphöra med sina försök att åstadkomma en opposition.

Mera egendomlig är dock en plan, som franska regeringen nyligen uppgjort i och för sina koloniers upphjelpande. Detta skulle nemligen försiggå genom införsel af — "fria" Negrer från Afrika, hvarom kontrakt verkligen blifvit afslutadt med ett handelshus, som skulle ombesörja denna införsel. — Kommer nu bara an på om de engelska kryssarne tillåta detta återupplifvande af slafhandeln.

Huru behändigt annars att kunna beräkna en införsel af t. ex. 3000 "fria negrer" till kolonierna och en utförsel af 6000 "fria fransmän" till — Cayenne! — Statsekonomerna skulle i sanning klappa händerna af förtjusning, då de sålunda i det franska riket finge se en export till dubbelt så stort belopp som importen.

Bland de många trådar, det franska kabinettet håller i sin hand, finnes också en, som sträcker sig ända in emot våra jandamären, nemligen den, som vidrör Danmark och dess förhållanden till Tyskland. Pariserkabinetet säges, likasom både det engelska och det ryska, ha tillrådt Danmark att göra några verkliga eftergifter, för att få slut på den långa tvisten, och tros de föreslagna medgifvanden bestå deruti, att Holstein och Lauenburg skulle erhålla en lika oberoende ställning som storhertigdömet Luxemburg har i förhållande till Holland.

Det blir intressant att se hvad parti Danska regeringen kommer att taga i denna fråga, hvilken lätt skulle kunna blifva ett nytt europeiskt stridsäpple.

Vår vän i Archangel.

(Mel. "Ack, Vermland, du sköna, du herrliga land!")

Och kejsaren han sade till Glasenapski så:

"Säg, hvad belöning får jag dig nu gifva, Ett slott i stolta Moskwa du straxt af mig kan få,

Der du intill din död kan lugnt förblifva!"
Men liten smådräng svarar, med hufvud,
böjdt mot jord;

"Ack, visst är Moskwa herrligt; men jag trifs bäst i Nord;
Låt Glasenap få bo uti Archangel!

"Nog är det mörkt deruppe och vintren litet hård;
Men rysstalg fins för årets alla stunder,
Och mantel kan jag "axla" af sobel eller mård
Och några ylletröjor derinunder.

När sedan sommarn kommer, jag far och helsar på
Hos vännerna i Norge och Sverge äfvenså;
Ty kort är vägen dit ifrån Archangel.

Ack, herrligt är det landet, alltifrån Altens sjö
Till Skåne med dess rika blomstermatta;
Jag är väl blott er slaf, men jag vill dock derpå dö,
Att ni dess skönhet här ej mäktar fatta!
Ni har ej sett Carlskröna, ej Marstrand och Carlsborg,
Ej sköna Mälarstaden med stoder uppå torg,
— Ack dit, ack dit jag drager från Archangel!"

Men kejsaren han sade: "Jag tycker om dig jag;
Som guvernör jag dig till Norden sänder;
Bland Lappar och Kirgiser din vilja vare lag,
"Au revoir" en dag på Mälarns stränder!"
Och nu har Glasenapski Archangel i sin vård
Och kläder sig i ylle, i sobel och i mård
Och trives mycket väl uti Archangel.

Får se en gång, när sommarn står klädd i grönan skrud,
Om Glasenap vill komma att oss gästa;
Då bör det tillgå ståtligt, och vid fanfarrers ljud

Vi bjuda honom något här till bästa.
Men ack, vår bygd är fattig, hvad skall man hitta på?

— Jo, *Ulabär* ifrån Narva han en portion kan få;
Välkommen då rätt snart ifrån Archangel!

. x n.

Blandade Ämnen.

Kinas folkmängd. I Kina har på 43 års tid ingen officiel folkräkning blifvit företagen. Det antal innebyggare, man då uppgaf, eller 352,447,193 själar, har blifvit högligen betvifladt, men det oaktadt, torde det ej vara långt ifrån verkliga förhållandet, då man i närvarande tid, efter en ungefärlig beräkning uppskattar folkmängden till 400 millioner själar.

Föröfrigt kan man nu lätt få visshet om saken, sedan en lag blifvit utfärdad, som ljuder att, vid äfventyr af hundra käpprapp, alla under året födda eller döda skola införas i offentliga mantalslängder.

Gasbelysningen i Paris. Staden Paris' gator äro för närvarande upplysta af 103,738 gaslågor. Hos de enskilda personer, som begagna sig af gasbelysning, räknar man två millioner lågor. Gasrörens hela längd utgör en sträcka af 195 timmars väg.

Man har beräknat, att om alla dessa gaslågor förenades till en enda låga och denna blefve anbragt 3,750 alnar öfver Paris, skulle hela Seine-departementet blifva lika starkt upplyst, som det är under en mulen dag.

Smicker. Då Ludvig den fjortonde, gick att belägra Mons, bad han de båda skriftställarne, Racine och Boileau, göra honom sällskap.

Racine, som hellre lefde i ro, stannade kvar hemma, och konungen frågade honom, derföre vid sin återkomst från fälttåget, hvarför han ej följt med.

— Sire, svarade honom diktaren helt fyndigt — Jag hade inga reskläder. De voro visserligen beställda; men de städers majestät belägrat, skulle förr ha blifvit intagna, än kläderna hunnit blifva färdiga.

Bankir-filosofi. En bankir gaf nyligen följande definitioner på experimental- och natur-filosofi:

"Experimental-filosofi kallar jag, då en person vill låna pengar af en annan, och naturfilosofi, då denne andre helt uppriktigt afslår hans begäran."